

christelijke gereformeerde kerken

KOMPAS

deputaten geestelijke
verzorging varenden

nummer 3 - oktober 2020

jaargang 2020/3

redactie Kompas

ds. H. van der Ham

ledenadministratie

Dienstenbureau CGK
Postbus 334
3900 AH Veenendaal
Tel.: 0318-58 23 50
Fax: 0318-58 23 51
IBAN: NL52 INGB 0000 5353 00

predikant voor varenden

ds. H. van der Ham
Stooplaan 26
3311 DM Dordrecht
Tel.: 078-6138280
Tel.: 06-53 596 380

varende schippersouderling:

J. Romijn
Ms. Insula
Tel.: 06-53 533 624 (NL)
Tel.: 0049-173 939 78 13 (DL)

adres deputaten geestelijke
verzorging varenden

drs. M.H. Baan
Wilhelminalaan 16
3247 AS Dirksland

Wilt u het werk onder de varenden financieel steunen? Dan kunt u een bedrag storten op IBAN NL52 INGB 0000 5353 00 ten name van het Landelijk Kerkelijk Bureau te Veenendaal o.v.v. Varenden.

inleveren kopij

Het volgende nummer van Kompas zal D.V. in december 2020 verschijnen. De kopij dient uiterlijk 7 december ingeleverd te worden.

Redactie-adres: Stooplaan 26, 3311 DM Dordrecht. Telnr.: 078-6138280.

Mob.tel: 06-53596380. E-mail: hvdham@kpnmail.nl

in dit nummer van Kompas leest u:

- De Heere helpt Zijn kinderen, soms juist door hen moeite en lijden te bezorgen
- Beste varenden
- Die in de dood gebonden lag ...
- Van het deputaatschap Varenden
- Van de penningmeester
- Ludwig Ingwer Nommensen IV
- Kerkdiensten Mannheim

de Heere helpt Zijn kinderen soms juist door hen moeite en lijden te bezorgen

'Maar de HEERE wierp een hevige wind op de zee ... en de HEERE beschikte een grote vis' (Jona 1: 4a en 17a)

Als wij terugkijken en ons leven tot nu toe overzien, of als wij juist vooruitkijken en nadenken over de, voor ons nog in veel opzichten, onbekende toekomst, dan gaat het ten diepste maar om één ding: waren het en zullen het jaren met de Heere of zonder de Heere zijn?

Niet in die zin alsof God er niet altijd zou zijn. Hij is overal en ziet ons altijd en weet alle dingen van ons. Dat merkte Jona ook; hij kon God uiteindelijk niet werkelijk ontvluchten.

Maar het maakt een levensgroot verschil of wij heel bewust met de Heere en voor Zijn aangezicht leven, of niet. En een nog veel belangrijker verschil: is de Heere, van Zijn kant, met ons of tegen ons?

Als wij veel ellende ondergaan, is dat dan een teken dat God tegen ons is? Was Hij tegen Jona toen Hij de zware storm liet komen over het schip waarin Jona zich bevond? Zeker, het was een zware tuchtiging, een kastijding. Maar juist langs die weg hielp Hij Jona: Hij bracht hem weer op de goede weg terug. Zo kan God tegenspoed gebruiken om Zijn kinderen te bekeren van een verkeerde levenswandel, in welk opzicht dan ook. Dat kan bij voorbeeld voor een zeevarende letterlijk een zware storm zijn, maar verder iedere andere storm die in ons leven kan woeden. In deze tijd denken we ook aan allerlei gevolgen van de coronacrisis. Juist wie Zijn kinderen zijn, worden door de Heere, als Hij het nodig vindt, getuchtigd (Hebr. 12: 5-11). Is dat misschien op dit moment zo bij ons, u, jou of mij? Laten wij voor Gods aangezicht ons serieus afvragen of

dat wel of niet zo is, wanneer we veel narigheid te verwerken krijgen (Psalm 139:24).

Want dat is lang niet altijd het geval. Weliswaar kreeg Jona met een storm op zee te maken toen hij een weg van ongehoorzaamheid aan God ging. Maar Paulus maakte driemaal een schipbreuk mee, terwijl hij juist de weg van gehoorzaamheid aan de Heere ging. In 2 Korinthe 11 schrijft hij daarover. In vers 25 zegt hij: *'Een heel etmaal heb ik in volle zee doorgebracht.'* En in vers 26 spreekt hij over 'in gevaar op zee'. En denk eens aan het zware lijden dat God Job liet overkomen, ondanks dat Job oprecht voor Gods aangezicht leefde. Ook dat lijden was dus door de Heere niet bedoeld als tuchtiging vanwege een zondige levenswandel.

En als u nog geen kind van God geworden bent? Laten dan de tegenslagen, evenals ook de zegeningen in uw leven, u ertoe brengen om misschien voor het eerst in uw leven de Heere te zoeken. En tot bekering te komen en God om genade te vragen nu het nog genadetijd is. Hoe lang of hoe kort hebben wij die tijd nog?

Als er in ons hart veel onzekerheid leeft over de vraag of we al een kind van God geworden zijn en met God verzoend zijn, dan mogen we bidden of de Heere ons in het geestelijk leven verder wil leiden en meer helderheid wil geven. Bij alle tegenspoed, of dat nu bedoeld is als tuchtiging of dat er andere redenen zijn, die wij zelf niet altijd weten en soms ook in dit leven niet te weten komen, zorgt de Heere bij Zijn kinderen ook weer voor de uitkomst. *'Na het zure geeft Hij het zoet'* (Psalm 77:6). Bij Jona deed Hij dat op een buitengewone, wonderlijke manier: Hij stuurde een grote vis, die Jona inslikte, zodat hij niet verdronk. Dat Jona enkele dagen in de buik van die vis kon ademen en in leven bleef, daar zorgde de almachtige God voor. De God die wonderen doet.

En niet alleen Zijn almacht blijkt daaruit, maar ook Zijn barmhartigheid en genade. Hij vergaf Jona's zonden. In het volgende hoofdstuk lezen we het gebed van Jona vanuit de buik van de vis: hij verootmoedigt zich voor God en dankt en looft Hem om Zijn goedheid.

Dat Jona vergeving ontving en dat de Heere hem redde kon alleen omdat Christus de straf op de zonde, ook op Jona's zonde, zou dragen door Zijn verzoenend lijden en sterven. Zoals Jona in de buik van de vis was, zo zou Christus in het donker van het graf liggen. Een vergelijking die de Heere Jezus zelf maakt in Mattheüs 12.

Zo kan en wil God al Zijn kinderen helpen in de grootste nood. Soms doet Hij dat op een buitengewone manier, maar veel vaker langs de weg van de gewone middelen. Maar ook dan: alle eer en dank aan Hem die altijd wel weer een uitweg weet te vinden, ook daar waar wij zelf geen weg meer zien. *'God die helpt in nood, is in Sion groot'* (Psalm 99:2). Daarom: *'Gij die God zoekt in al uw zielsverdriet ...'* Vanwege de omstandigheden in ons leven of omdat we, wat het geestelijk leven betreft, een periode van donkerheid meemaken: *'houdt aan, grijpt moed, uw hart zal vrolijk leven'* (Psalm 69: 13).

beste varenden

We hebben duidelijk nog te maken met de corona crisis. De vrachtprijzen zijn naar beneden gegaan. Het vervoer van kolen, ertsen en chemische stoffen naar de Duitse industrie ligt lager. De Duitse auto-industrie heeft een paar maanden stil gelegen. Ook de doorvoer van droge bulk naar het buitenland is flink gedaald. Tevens is er sprake van een afnemende bouwproductie, ondermeer als gevolg van de stikstofcrisis.

In september, oktober gaat het iets beter met de prijzen, al blijven de tarieven aan de lage kant. Er wordt (voor de schippers) redelijk wat werk aangeboden langs de vaarwegen. Broeders en zusters kunnen weer onderhandelen over hun prijzen.

Schippers hebben bij tijden ook te maken met ziekte of met een lichte handicap. Ziekte grijpt natuurlijk diep in. Het bedrijf kan zo stil liggen! Dat heeft een grote impact. We proberen mee te leven in allerlei situaties en zorgen.

Een afschuwelijk ongeluk heeft plaats gehad. Benjamin Heuvelman (kraanschip Stormvogel) is gevallen. Wat een schrik toen hij niet meer boven water kwam. Enkele dagen van grote onzekerheid en angst volgden. Woensdag 5 augustus is Benjamin overleden in de leeftijd van 18 jaar. Wat is dat erg. De begrafenis was in Krimpen aan de IJssel.

De psalmdichter zegt: *'Gij hebt mijn omzwerven geteld; leg mijn tranen in uw fles; zijn ze niet in Uw register?'* De Heere weet van alle moeite en verdriet. Er is een lege plaats gekomen in het gezin en de familie Heuvelman, nu een jongen is weg genomen, die hen zo lief was. We mogen bidden dat de Heere aan de bedroefden wil denken. Hij wil toch de Trooster zijn. Hij zegt: *'Ik ben de goede Herder.'*

Zondag 9 augustus is Jaco Vreeken 50 jaar geworden. Dat is bijzonder; een kroonjaar. Er is veel reden om de Heere God dankbaar te zijn. Jaco maakt het goed en zijn werk gaat ook goed. Het leven is een reis. Als je 50 bent, ben je waarschijnlijk al een eind over de helft. Of al veel verder. Dat kan ook. Hoe is onze levensreis? Wat is onze eind bestemming? De Heere nodigt: *'Komt herwaarts tot Mij!'* Jaco, nog van harte gefeliciteerd. En dat de Heere God bij je is.

Broeder en zuster Van Haren sr. zijn verhuisd naar een geschikt appartement. Daar is goede zorg. Broeder L. van Haren is niet sterk meer. Zuster H. van Haren- Leeuwestein moet aan het eind van de maand weer naar de dokter voor haar nieren. Tot dusver is nierdialyse nog niet echt nodig. We wensen hen het nodige toe. De psalmdichter getuigt: *'Heere, Gij zijt ons geweest een Toevlucht van geslacht tot geslacht.'* Het adres is nu:

L. van Haren
Weizigtweg 70
3314 JJ Dordrecht

Onze broeder Joh. Romijn is opnieuw bevestigd als ouderling. Daar zijn we blij mee. We hebben altijd een hartelijke verstandhouding. In alle zaken wensen we onze broeder de nabijheid van de Heere toe, kracht, genade en wijsheid om wat voor de schippers te mogen betekenen. Laten we samen het goede voor Jeruzalem zoeken. Laten we gericht zijn op het geestelijk welzijn van alle varenden.

*Komt, luistert toe, gij Godgezinden,
gij, die de Heer' van harte vreest,
hoort, wat mij God deed ondervinden,
wat Hij gedaan heeft aan mijn geest ...*

U vraagt naar onze zoon Gerrit. Hij maakt het goed. De Heere heeft genezing geschonken. We hopen dat het goed blijft gaan.

Er is ook een vrijwilliger van het zeemanshuis (aan de Moerdijk) overleden. Zoals u weet hebben we sinds vijftien jaar een zeemanshuis aan de Moerdijk. Het is een plek waar zeevarenden naartoe komen op maandag- en donderdagavond. In april en mei is het zeemanshuis tijdelijk gesloten geweest. Nu is het al lang weer open.

Door de coronacrisis kunnen zeevarenden vaak niet aan boord; ze kunnen niet met hun werk beginnen. Of ze kunnen niet van boord; ze zitten vast op hun schip en kunnen onmogelijk naar huis.

Zeelieden zitten ook vast in de havens. Polen en mensen uit Oekraïne proberen met busjes naar huis te komen. Filipino's blijven steken in Manilla, als ze daar al komen.

Als zeevarenden niet aan boord kunnen (niet kunnen werken), zitten ze helemaal zonder inkomsten. En hun familie eveneens. Dat is aangrijpend.

Van het begin af aan heeft Leen van Brugge meegewerkt; hij heeft veel gedaan voor de zeevarenden, soms in moeilijke omstandigheden. Als een schip een poos aan de ketting lag.

Leen heeft een ernstige ziekte gekregen. Tijdens zijn ziek-zijn ben ik enkele keren bij hem geweest. We hebben samen gesproken, een psalm gelezen en gebeden. Maandag 24 augustus is Leen van Brugge overleden, in de leeftijd van 73 jaar. We zullen hem erg missen.

Ds. B. J. Ligtenberg, emeritus predikant binnen de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), is ook overleden. Vanaf 1992 stond hij in Duisburg-Ruhrort. In 1997 is hij met emeritaat gegaan. Ds. Ligtenberg is 86 jaar geworden. Hij was een integere collega. We hebben goed contact met hem gehad. Een man, groot in bescheidenheid. Hij stelde zich altijd dienstbaar op.

We worden met elkaar herinnerd aan de vergankelijkheid en aan de broosheid van ons leven. Laat dat een diepe indruk op ons maken.

Jonge mensen kunnen sterven, oude mensen moeten sterven. 18 jaar, 73 jaar, 86 jaar ...

Bent u bereid voor de laatste reis? Voor het einde? Voor uw/jouw levenseinde? Die vraag kunt u aan uzelf stellen.

Lieve mensen, bekeer je. En geloof het evangelie. De Heere Jezus Christus nodigt: *'Komt allen tot Mij!'*

*Zo gij Zijn stem dan heden hoort,
Geloof Zijn heil- en troostrijk woord;
Verhardt u niet, maar laat u leiden.*

De schippers hebben de diensten in Mannheim erg gemist. Zaterdag 5 september ben ik weer naar Mannheim gegaan en heb ik zoveel mogelijk havens opgezocht en Nederlandse schippers gesproken en uitgenodigd. Ms Noa, mt Ina, ms Valé enz.

Bij de Waldhof kwam ik een zeer slechte steiger tegen. Daar wordt geen euro aan uitgegeven. Zulke steigers, dat is niet te doen.

Zondagochtend was Wolfgang Schostak reeds vroeg in de Hafenkirche. Hij heeft veel voorbereidend werk gedaan. Zoveel mogelijk hebben we ons aan alle restricties gehouden. Ontsmettingen hebben plaats gevonden.

Er kwam een aantal schippers in de dienst. We hadden een goede en gezegende dienst. De Heere heeft onze gebeden verhoord. Het hart van het gemeente zijn is toch het elkaar ontmoeten. Samen zingen, samen bidden, samen luisteren naar onderwijs in de preek, naar de vermaningen en vertroosting. En bidden om het werk van God de Heilige Geest. Hij past het Woord toe aan de harten.

Diverse broeders en zusters waren blij weer te mogen zingen en met elkaar te kunnen luisteren. Het ritme van de zondag weer terug met het naar de kerk gaan. Daar mogen we blij en dankbaar voor zijn.

Het illustreert hoe belangrijk het ritme is. Om niet los te raken van de voeding van het geloof tijdens de zondagse diensten. Na de eredienst hebben we met elkaar koffie gedronken en doorgesproken.

Op sommige plaatsen in Duitsland kwam het dit jaar voor, dat bij kleine kerkgebouwen, er ook wat mensen in het portaal mee luisterden of buiten voor een open raam. Dat heb ik in Nederland nog niet gezien.

Laten wij toch trouw de diensten bezoeken, waar de bazuin een helder geluid laat horen.

Er wordt gesproken over zonde en genade. Verstaan we die zaken? U wordt gevoed en gesterkt. Dat kunt u toch niet missen?

Het is heel goed als u een seintje geeft als u midden in het land bent, of in de buurt van Dordrecht of Rotterdam. Ik kom graag aan boord. Er is allicht een mogelijkheid.

Goede vaart. En wees voorzichtig. Een hartelijke groet.

H. van der Ham

die in de dood gebonden lag ...

*Die in de dood gebonden lag
om ons en onze zonden,
is opgestaan met groot gezag:
Christus heeft overwonnen!
Hij bracht ons het leven weer,
laat ons nu loven God en Heer
en zingen: halleluja!
Halleluja!*

*Geen die de dood bedwingen kon,
geen enkel mens op aarde;
dat kwam doordat wij man voor man
verstrikt in zonden waren.
Zo kreeg hij ons in zijn macht
en heeft ons in zijn rijk gebracht
en hield ons daar gevangen.
Halleluja!*

*Toen heeft Gods Zoon ons hulp verschaft.
Hij, als een mens gekomen,
wees zonde en verzoeking af
en heeft de dood ontnomen
al zijn rechtsmacht en geweld;
hij moest de sleutels van de hel
in Christus' handen laten.
Halleluja!*

*Het was een strijd sinds lang voorzeggd,
die dood en leven streden.
Nu is, Godlof, het pleit beslecht:
Christus is onze vrede.
Hij die onze bondgenoot
geworden is, heeft in zijn dood
de dood voor ons verslagen.
Halleluja!*

*Ziet nu die 't ware Paaslam is,
waarvan wij moeten leven,
die aan het kruis in duisternis
zichzelf heeft prijsgegeven.
Zijn bloed is aan onze deur;
niet langer oefent zijn terreur
de dood, die mensenmoorder.
Halleluja!*

*Laat ons dan vieren 't hoge feest
dat Christus heeft gegeven,
verheugd van hart en blij van geest,
Hij immers is ons leven.
Hij is onze zon, ons licht,
op Hem is ons bestaan gericht,
't is dag voor ons geworden.
Halleluja!*

*Dit is het maal, hebt Gij gezegd,
der ongezuurde broden.
Wij doen het oude zuurdeeg weg,
gelijk Gij hebt geboden.
Gij zelf wilt tot lafenis
en spijs ons zijn, o Heer, dat is
genoeg voor dood en leven.
Halleluja!*

van het deputaatschap Varenden

Beste schippers en zeevarenden,

In ons blad Kompas schrijft ds. Van der Ham iedere keer heel veel lezenswaardigs. In overleg is afgesproken dat ook wij als deputaten, misschien niet in ieder nummer, maar toch op z'n tijd eens iets van ons laten horen, want ons werk gebeurt verder in stilte op de achtergrond, behalve dan op de Contactdag varenden, die eens in de anderhalf à twee jaar gehouden wordt.

In het vorige nummer van Kompas schreef br. Baan, onze secretaris, een heel bemoedigend stukje. Deze keer wil ik graag het een en ander toelichten over ons werk als deputaten. Voluit is onze titel 'Deputaten voor de geestelijke verzorging van de varenden', maar vaak wordt het afgekort als: Deputaten varenden. En ds. Van der Ham is predikant varenden. Vroeger werd gesproken over schipperspredikant, schipperscontactdag, enzovoort. Maar de schippers vormen maar een deel van de doelgroep; ook de zeevarenden horen erbij, en dat is de laatste jaren hoe langer hoe meer duidelijk geworden. Vandaar de naam "varenden", die beide groepen omvat.

Een van de kernpunten van de werkzaamheden van het deputaatschap is het beschikbaar zijn voor overleg met, en eventueel advies aan de predikant varenden. Tenminste vier keer per jaar vergaderen deputaten, samen met ds. Van der Ham. Hij brengt verslag van zijn werk uit, en het deputaatschap fungeert in allerlei opzichten als klankbord voor hem.

Wanneer u gevolgd hebt wat de Generale Synoden van de laatste jaren besloten hebben, dan zult u weten dat na het emeritaat van ds. Van der Ham (omstreeks het najaar van 2022 D.V.) geen full time predikant varenden in zijn

plaats benoemd zal worden. De synode heeft ons de opdracht gegeven om te zoeken naar wegen om het werk op een andere manier voort te zetten. Daar zijn wij dan ook druk mee bezig. We vergaderen heel wat vaker dan de vier keer per jaar in normale omstandigheden. U zult daar in de loop van de tijd vanzelfsprekend meer van horen.

Het pastorale werk onder de schippers wordt hoe langer hoe meer een zaak van de plaatselijke gemeenten waarvan zij lid zijn. Maar het werk onder de zeevarenden breidt zich alleen maar uit.

Ds. Van der Ham bereikt heel veel zeevarenden uit allerlei landen, door gesprekken aan boord van de zeeschepen, christelijke lectuur in allerlei talen, enzovoort. Via deze zeevarenden komen ook hun familieleden en vrienden in aanraking met het evangelie. Ook ondersteunt ds. Van der Ham hen in verdrievoudige omstandigheden. De meeste zeevarenden kennen op z'n minst wel een klein beetje Engels, dus is communicatie met hen mogelijk.

Als deputaatschap zijn wij er dan ook op gebrand dat dit werk, in welke vorm dan ook, zal voortgaan, voor zover in ons vermogen ligt, maar wel in biddend opzien tot de Heere.

U als schippers en zeevarenden wensen en bidden wij van harte Gods zegen toe in alle omstandigheden die er maar in uw leven kunnen zijn. Laten de meditaties en de stukjes van ds. Van der Ham in Kompas ook tot steun en zegen voor u mogen zijn.

W.W. Nijdam
voorzitter deputaten varenden

van de penningmeester

Naarden, september 2020

Aan: alle schippers, zeevarenden, hun families, lezers van 'Kompas'
Van: penningmeester deputaten varenden

Betreft: jaarlijkse bijdrage 2020.

Vorig jaar meldde ik u/jullie met betrekking tot de GS het navolgende

QUOTE

Na bespreking van ons rapport en het rapport van de commissie die ons rapport moest beoordelen, besloot de generale synode het volgende:

Deputaten opdracht te geven, door te gaan met te onderzoeken op welke manier er intensiever interkerkelijk kan worden samengewerkt en daarbij te onderzoeken hoe het missionaire werk onder de zeevarenden doorgang kan hebben na de emeritering van Ds. H. van der Ham. Hierbij mogen wij plaatselijke kerken/kerkenraden en vrijwilligers aldaar betrekken. Daarnaast mogen wij ons om advies en mogelijk projectmatige financiële ondersteuning wenden tot de deputaatschappen zending, evangelisatie en diaconaat.

UNQUOTE

Begin dit jaar hebben wij deze zaak binnen het deputaatschap opgepakt. We hebben een plan van aanpak geschreven en alle activiteiten in de tijd uitgezet. Door COVID-19 heeft dit echter een half jaar vertraging opgelopen. Maar inmiddels hebben we de draad weer opgepakt.

Elke vergadering rapporteert ds. Van der Ham over zijn werk onder de schippers en zeevarenden. Met name het bezoekerwerk heeft dit jaar 2 maanden nagenoeg stil gelegen. Maar inmiddels is dominee weer volop aan het werk.

De eigen bijdrage van de varenden (en van anderen die dit werk een warm hart toe dragen) blijft van groot belang.

Helaas loopt deze bijdrage al enkele jaren terug. In 2015 bedroeg die bijdrage: Euro 2.775. In 2016: Euro 1.650. In 2017: Euro 665. In 2018 was er gelukkig een kleine stijging: Euro 810. Voor 2019 bedroeg de bijdrage Euro 895.

Daarom doe ik wederom een beroep op u allen voor een jaarlijkse bijdrage. Draagt u ook bij?

IBAN: NL52 INGB 0000 5353 00
Tnv: Landelijk Kerkelijke Bureau CGK te Veenendaal
Ovv: Bijdrage aan deputaatschap varenden.

Hartelijke groet,

Jaap Mauritz
Cort van der Lindenlaan 11
1412 BW NAARDEN
Tel.nr. +316 524 96 126
email: jaap.mauritz@gmail.com

*Eerlang gedenkt hieraan het wereldrond;
Haast wendt het zich tot God met hart en mond;
En, waar men ooit de wildste volken vond,
Zal God ontvangen
Aanbidding, eer en dankb're lofgezangen.
Want Hij regeert,
En zal Zijn almacht tonen;
Hij heerst, zover de blindste heid'nen wonen,
Tot Hem bekeerd.*

H. van der Ham

Ludwig Ingwer Nommensen IV

Ludwig Ingwer Nommensen (1834 - 1918) heeft als zendeling veel mogen betekenen op het eiland Sumatra. Hij heeft daar heel ontroerende zaken mee gemaakt bij de Batakkers. Wat heeft de Heere zijn werk rijk gezegend! Bekeerde, gelovige Batakkers werden op alle mogelijke manieren getreiterd door hun eigen volksgenoten. Toch groeide het aantal christenen.

In 1866 kwam Nommensen in ontzaglijk groot gevaar. Een radja/vorst uit het Tobaland kwam met een groot leger, om voor eens en voor altijd met de christenen af te rekenen. Het einde van het zendingswerk leek nabij. Nommensen schreef naar het thuisfront: 'De Heere wil ons deze dagen van voorbereiding nog geven, opdat wij straks ten volle bereid mogen zijn Zijn Naam met de dood te verheerlijken. Voor het geval dat deze brief de laatste is die we aan u kunnen schrijven, zo zeggen we u hierbij hartelijk dank voor alle vaderlijke vermaningen en zorgen. Wreek ons bloed door de uitzending (straks) van veel boodschappers van het heil, opdat dit arme volk de Zaligmaker leert kennen. Zeg aan onze geliefden in Sleeswijk-Holstein dat het bloed van hun zonen om Jezus' wil de bodem van Sumatra gedrenkt heeft om een arbeidsveld van God te worden, waarvan de Heere hen in het bijzonder als maaiers wil aanstellen, als zij hun hoge roeping maar erkennen en zich niet met onnodige dingen bezig houden.'

Het onheil werd op het laatste nippertje afgewend! De radja/voorst moest terugtrekken doordat de vorsten in Silindung onderling in oorlog geraakten en er een pokkenepidemie uitbrak. Nota bene.

kerkdiensten Mannheim

Elke zondag worden in de Hafenkirche diensten gehouden. Het adres is: Kirchenstrasse 13 te Mannheim. (Deze straat loopt parallel aan de Jungbuschstrasse.) De kerk is heel goed bereikbaar vanuit de havens. U bent van harte welkom! De diensten beginnen om **11.30 uur**. In de komende tijd zijn, zo de Heere wil en wij leven, de voorgangers:

6 sept.	H. van der Ham
13 sept.	P. Prins
20 sept.	J. de Rooij
27 sept.	L. Krüger
4 okt.	C. van Dam
11 okt.	D. Meijvogel
18 okt.	P.F. Boomsma
25 okt.	R.J. Visser
1 nov.	T. Koelewijn
8 nov.	P.F. Boomsma
15 nov.	A.W.J. Theunisse
22 nov.	H. van der Ham
29 nov.	W.P van der Hoeven
6 dec.	D. Meijvogel
13 dec.	L. Krüger
20 dec.	F.A. Slothouber

contactpersonen

Amsterdam Nieuw-West:	F. van der Feen Marchanthof 126 1067 MK Amsterdam Tel.: 020-613 17 63
Delfzijl:	P.D. Ubbens Tweehuizerweg 19 9909 TL Spijk Tel.: 0596-59 12 92
's-Gravendeel:	L. Stoter Schevenstraat 4 3295 VK 's-Gravendeel Tel.: 078-673 21 79
Kampen:	J. van Veen Koggesingel 74 8262 GG Kampen Tel.: 038-331 62 50
Maassluis:	J. Beijl Prinses Beatrixlaan 15 3155 TH Maasland Tel.: 010-592 22 25
Meppel:	Zr. W. Kikkert-Harder Jozef Israëlstraat 16 7944 BX Meppel Tel.: 0522-25 56 28
	T. Klompjen Vledderland 12 7941 NA Meppel Tel.: 06-53 29 01 34
Nieuwegein:	H. de Weerd Souverijnburg 11-r 3437 AL Nieuwegein Tel.: 030-606 24 10
Papendrecht:	P. Alblas Westeind 205 3351 AN Papendrecht Tel.: 078-615 84 35
Utrecht-West:	A.P. Kornet Dominee Van Haaftenlaan 33 3984 NP Odijk Tel.: 030-606 19 71

Kompas is verzorgd door:
Dienstenbureau CGK
Postbus 334
3900 AH Veenendaal

Tel.: 0318-582350
E-mail: info@cgk.nl
Website: www.cgk.nl
IBAN: NL52 INGB 0000 535300